

Nagyító alatt - Eli könyve

2010 február 26. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása Még nincs értékelve

Mérték

A nem túl távoli jöv?ben, harminc évvel a végs? háború után egy férfi vándorol az egykori Amerika sivár tájain: üres romvárosokon át, elnéptelenedett országutakon, száraz, kiégett, terméketlen senkiföldjén. Amerre jár, mindenütt a katasztrófa, a pusztulás nyomai.

A civilizáció romba d?lt, a túlél?knek nincsenek törvényeik, babár falkákban élnek. Az utakon bandák portyáznak, gyilkolni képesek egyetlen pár cip?ért. Nagy hibát követ el az útonálló, aki Élit, a magányos vándort (Denzel Washington) akarja kifosztani. Mert Éli keze a gondolatnál is hamarabb lendül, hogy megvédje a könyvet, amelyet harminc éve magával cipel, és amely hite szerint a megmaradt emberiség jöv?jének titkát rejti. A remény e könyv lapjain szunnyad beteljesülésre várva. Éli rendületlenül hisz küldetésében: el kell juttatnia a könyvet oda, ahol a benne foglaltak valóra válhatnak.



Rajta kívül csupán egyvalaki van tisztában a könyv jelent?ségével, Carnegie (Gary Oldman) egy fegyveres rablóbanda vezére, aki bármit megtenne, hogy megkaparintsa Éli zsákjának tartalmát. A magányos harcos nagy hatással van Carnegie fogadott lányára is, a tisztalelk? Solarát (Mila Kunis) azonban egészen más dolog ny?gözi le a férfi személyében, mint a mostohaapját. Solara megsejti, hogy az Éli lelki szemei el?tt lebeg? világban nem ököljog, nem zsarnokság uralkodik, és hogy a könyv, melyet a férfi cipel, ennek a világnak lehet kulcsa.
Élit senki és semmi sem tartóztathatja fel. Rendíthetetlenül halad útján, hogy beteljesítse küldetését, és gyógyulást hozzon az emberiség hányódó, nyomorgó maradványának.

„Egy nap hangot hallottam, valahonnan a bens?mb?l… Ez a hang elvezetett egy helyre, ahol a romok között rábukkantam a könyvre. A hang azt mondta, kerekedjek fel, és induljak nyugat felé.”

Az **Éli könyve** rendez?i Allen és Albert Hughes ikerpár, akiknek ez ötödik direktori munkája. A páros 1993-ban, húszévesen debütált a **Veszélyes elemek** cím?, széles körben méltatott gettófilmmel.
„Az **Éli könyve** történetében egy olyan mozi lehet?ségét láttuk – meséli Allen Hughes –, amely cselekményét tekintve western-modellre épült, sci-fi elemekkel tarkított, kalandos akciófilm, témáját tekintve viszont az emberiség saját, ellentmondásos természetével folytatott örök küzdelmének drámája. Az a két erény ragadta meg a fantáziánkat, amely a regényben bemutatott kultúra utáni világban az életben maradást biztosíthatja, és amelyet jelen kultúránkban mind ritkábban emlegetnek: a küldetéstudat és az önfeláldozás.”
„Egy posztapokaliptikus világban járunk – teszi hozzá Albert Hughes. – Az emberiséget világméret? katasztrófa tizedelte meg. Hogy mi is volt ez a katasztrófa, világháború, nukleáris vagy természeti csapás – nem derül ki a filmb?l. Nincs igazán jelent?sége annak, hogyan is zajlott a világégés, hiszen mindannyian ismerjük civilizációnk összeomlásának reális eshet?ségeit. Az **Éli könyvé**ben a pusztítás majdnem teljes. A csekély számú túlél? archaikus, primitív létformába kényszerülve vegetál a múlt maradványain – mondja a rendez?. – Termelni, alkotni képtelenek, szabad rablással elégítik ki szükségleteiket. Az új világban farkastörvények uralkodnak: az ember vagy vadász lesz, vagy préda. Csupán az emelkedhet ki az állatias létb?l, aki er?sebb vagy bátrabb a többieknél. Vagy

az, akit magasabb rend?, bels? meggy?z?dés irányít…”
Ez utóbbit testesíti meg Éli, aki a túlél?k többségével ellentétben magányosan küzd a fennmaradásért. És Éli nem csupán önnön életéért, az emberi nemért harcol. Vért izzadva, társtalanul, otthontalanul, állandó támadások kereszttüzében követi lelkiismerete parancsszavát.



Denzel Washingtonnak annyira tetszett a történet, hogy habozás nélkül vállalta a f?szerep alakítását és produceri min?ségben is részt kívánt venni a m? elkészítésében. „Éli hosszú évek óta vándorol küldetésének biztos tudatával. Amikor találkozunk vele – mondja a színész –, már közel jár a célhoz, ám miel?tt még elérhetné azt, akár egy mesebeli h?snek, ki kell állnia az utolsó, legnehezebb próbát.”
Hogy kicsoda is valójában Éli, honnan jött és pontosan hová tart, nem tudjuk meg a filmb?l. „Éli magányos, titokzatos harcos, afféle mitológiai figura – mondja Allen Hughes. – Múltját és jöv?jét szándékosan takarja homály. Sejthet? ugyan, honnan jön, de egészében nem ismerjük meg története el?zményeit, tetteinek legbels?bb mozgatóit. Denzel gondosan ügyelt rá, hogy játékával rejtélyessé tegye a figurát. Apró, nem magyarázott jelekkel utalt Éli múltjára. Az ? ötlete volt például a hatalmas égett heg Éli hátán, amelyr?l valószín?síthet?, hogy a férfi a világot sújtó katasztrófában szerezte, bár err?l egyetlen szó nem hangzik el a filmben.”
Hollywood legemlékezetesebb akciófilmjei – mint a **Die Hard**, a **Halálos fegyver** vagy a **Mátrix** – mögött ott áll Joel Silver, az **Éli könyve** producerének neve. „Élit semmi sem tántoríthatja el céljától – mondja Silver. – Missziót teljesít, és ha valaki akadályozni próbálja, azt a szükséges eszközökkel félreteszi az útból. Bár Éli békés, ?szinte ember, sokan az életükkel fizetnek érte, amiért ujjat húznak vele.”

„? más, mint a többiek. Nem fogod tudni rávenni, hogy azt tegye, amit mondasz.”

A legnagyobb akadály, ami Éli útjában áll, Carnegie elszánt vágya, hogy megszerezze a könyvet, és az abban rejl? tudást felhasználja a maga céljaira. Akárcsak Éli, Carnegie is azon kevesek közé tartozik, akik túlélték a világvégét, és még emlékeznek a régi világra. „Az új korban keveset ér egy emberélet – mondja Albert Hughes –, kevesebbet, mint a tárgyak, amelyeket ma a szemétbe dobunk. A túlél?k világunk apokalipszis után megmaradt hulladékai fölött marakodnak. Gyilkolnak akár egy darab szappanért vagy egyetlen szál gyufáért.”
A múlt maradványaiból barkácsolt roncsvároska karizmatikus pózban tetszelg?, önjelölt vezére, a gátlástalan Carnegie banditákat gy?jt maga köré, és megszerzi magának, amit akar. Az igazi hatalom megszerzéséhez azonban szüksége van az Éli zsákjában lév? könyvre – a Biblia minden bizonnyal utolsó megmaradt példányára.

„Éli és Carnegie ellentétes oldalon állnak, céljaik homlokegyenest különböznek – mondja Silver. – Az eszköz azonban, amellyel céljukat el akarják érni, ugyanaz a könyv.”
Washington a szokásosnál nagyobb részt vállalt figurája megformálásából, Éli személyiségével és múltjával kapcsolatos elképzelései beépültek a forgatókönyvbe. Különös módon az egyik els?, amivel szerepére készülve foglalkozni kezdett, az ellenség figurája volt, mondván, hogy „a h?s, vagyis a jó fiú csak annyira lehet jó fiú, amennyire ellenfele, a rosszfiú rossz.”
„Sokat beszélgettünk arról, hogy vajon igazán elvetemült gonosztev?-e Carnegie – mondja Allen Hughes –, vagy csupán valaki, aki egy könyörtelen világban igyekszik kihasználni a lehet?ségeit. Arra jutottunk, hogy Carnegie lelke sem nem fekete sem nem fehér, inkább sötétszürke. Kiszámíthatatlan alak: elvetemült tettekre képes, miközben olykor embersége maradványainak is tanújelét adja.”
Washington és a Hughes testvérek megegyeztek abban, hogy Carnegie figuráját csakis egy színészklasszis alakíthatja. Választásuk Gary Oldmanre esett.
„Carnegie-nek határozott diktátori vonásai vannak – állapítja meg Oldman. – Er?szakos eszközökkel egész kis városkát épített fel a kiégett pusztaságban. Csak azért tehette ezt meg, mert eszesebb volt a többieknél. Megtudta, hol juthat friss ivóvízhez, és ott vert tanyát. Évek óta keresi Éli kincsét, mert pontosan tudja, hogy az, akárcsak a víz, nélkülözhetetlen a megmaradt emberiség számára.”
Miért is hiszi a két férfi, hogy a Biblia kulcsfontosságú az új civilizáció megépítésében? Éli meg van gy?z?dve róla, hogy kizárólag a könyvben rejl? tudás képezheti az új világ alapköveit, és csakis ez a könyv óvhatja meg az embert attól, hogy ismét elkövesse a hibákat, amelyek a világméret? pusztuláshoz vezettek. Carnegie ugyanilyen er?vel hisz benne, hogy a könyv segítheti ?t hatalomhoz a többi ember felett. Mindketten egyformán nagy jelent?séget tanúsítanak tehát a tudásnak, amely e könyvben foglaltatik, e tudás erejét azonban ellentétes cél szolgálatába akarják állítani.



Carnegie eltehetné láb alól Élit, mégsem teszi. Óriási hatással van rá Éli kivételes személyisége. Olyan ez, mint amikor az ember méltó ellenféllel találja szemben magát, és teljes mértékben át akarja élni a találkozást. Western- vagy szamurájfilmekben látni hasonló helyzeteket: hátba támadhatná és megölhetné egyik a másikat, mégsem teszi, mert egyenl? esélyekkel akar megmérk?zni vele. „Éli sziklaszilárd, elszánt és lehetetlen kizökkenteni a nyugalmából – mondja Oldman. – Carnegie még sosem találkozott ilyen karizmatikus egyéniséggel.”
„Éli sosem adja fel, Carnegie viszont nem t?ri, ha nemet mondanak neki – teszi hozzá Washington. – Carnegie mindent megtesz, hogy kitapogassa Éli gyenge pontját, és megtörje ellenállását. Két egymásnak feszül?, ellentétes

akarat hatalmas ütközetének lehetünk szemtanúi.”
Kettejük konfliktusába természetesen a körülöttük lév? túlél?k is bevonódnak, és ki az egyik, ki a másik oldalhoz csapódik.
Gary Whitta forgatókönyvíró korábban részt vett egy túlél?-tanfolyamon, és ott szerzett élményeit belesz?tte a történetbe. „Egy olyan helyzetben, amikor a túlélésért kell küzdened, az els? dolog, amit megtanulsz, hogy nem kellemes és kellemetlen, hanem kellemetlen és még kellemetlenebb közül kell választanod. Olyasmit kell enned vagy innod például, amit különben soha meg sem érintenél. Ekkor rádöbbensz, hogy a túlélés parancsa milyen mélyen kódolva van benned.”
„Ha az ember primitív körülmények közé kényszerül – mondja Allen Hughes –, megmutatkozik valódi természete, és drámai er?vel törnek utat maguknak ösztönei, melyekr?l a civilizáció kényelmében nem is volt tudomása.”

„Nem maradhatok itt. Muszáj eljutnom valahová.”

Denzel Washington szerint, bármennyire tudatosan halad is célja felé Éli, útja során meg kell még tanulnia néhány dolgot ahhoz, hogy elérhesse, amit akar. „Amikor keresztülhalad Carnegie városkáján, Éli általa cseppet sem kívánt érdekl?dés középpontjába kerül. Nemcsak Carnegie, de Carnegie mostohalányának figyelmét is magára vonja. Solara ártatlan teremtés – meséli Washington –, aki szembesíti vele Élit, hogy küldetése nem csupán a könyv, de azok védelme is, akik miatt a könyvre szükség van. A férfi megszokta, hogy minden körülmények egyetlen cél lebegjen a szeme el?tt: eljuttatni a könyvet oda, ahol annak tanításai termékeny talajra találnak. Solara emlékezteti rá, hogy ? nem pusztán a könyv szállítója, hanem tartalmának képvisel?je. Éli számára épp ez a legnehezebb feladat: megtestesíteni a könyv üzenetét.”
Évekkel ezel?tt Carnegie élettársával, a vak Claudiával, és annak lányával, Solarával együtt érkezett erre a vidékre. „Carnegie biztonságot nyújt a két n? számára – mondja a Solarát alakító Mila Kunis –, bár gondoskodása nem teljesen érdek nélkül való. Anya és lánya tulajdonképpen szolgasorban élnek a férfi mellett, mégsem gondolnak rá, hogy elhagyják, mert a küls? világban biztos halál, de legalábbis a jelenleginél nyomorúságosabb élet várna rájuk.
Solara okos lány – folytatja a színészn? –, aki sejti, hogy létezhet jobb világ annál, ami körülveszi, de csak akkor gondol rá, hogy keresni kezdje, amikor megismeri Élit. Leny?gözi a férfi nyugalma, acélkemény hite, és tanulni akar t?le. Elhatározza, hogy követi ?t.”
Er?s a kötelék Solara és édesanyja, Claudia között. Egymás nélkül talán nem tudnák elviselni Carnegie zsarnokoskodását. Claudiát Jennifer Beals alakítja a filmben. „Claudia, aki elveszítette a szeme világát, kizárólag a lányáért él. Az egyetlen módja, hogy Solarának ételt és védelmet biztosítson, ha kitart a férfi mellett. Claudia Carnegie kiskirályságának gyenge, hatalom nélküli királyn?je.”
„Claudiának alig lehet szava – mondja Albert Hughes –, és Jennifer Bealsnek alig vannak dialógusai. Arcával meg testével Jennifer mégis láttatja velünk a szomorú sorsú n? múltjának gyötrelmes eseményeit.”
Akárcsak Solarát, Claudiát is felkavarja Éli színre lépése. „Solarán kívül Éli az egyetlen ember, aki kedvesen szól Claudiához. Mióta a civilizáció összeomlott, a vak n? szinte kizárólag durva bánásmódban részesült – mondja Beals. – A gyengéd hang és a tudat, hogy létezik, aki szembe mer szegülni Carnegie-val, er?t önt Claudiába, és reménnyel tölti meg a szívét.”
Van még valaki, aki szívesen szembeszállna a romváros zsarnokával, és ez az ember nem más, mint Redridge, Carnegie jobbkeze. „Redridge a férfi test?re, aki látszólag feltétel nélkül hajtja végre annak parancsait – mondja a szerepet alakító Ray Stevenson. – Érezzük rajta ugyanakkor, hogy vannak önálló ötletei, talán tervei is. Valamit tartogat a tarsolyában. Amikor Carnegie felfedezi, hogy Éli és Solara megszökött, parancsot ad Redridge-nek, hogy keresse meg ?ket és végezzen velük. Ezzel elérkezett az id?, amelyre Redridge régóta várt…”

„Addig vedd el a kezed, amíg még tudod.”

Éli számtalan különböz? módon kényszerül megvédeni a könyvet. A filmben látható kaszkad?rmutatványok felel?se az a Jeff Imada volt, aki többek közt **A Bourne rejtély** és a **Harcosok klubja** akciójeleneteit komponálta meg. „Az **Éli könyvé**ben összecsapások válogatott módozatainak lehetünk szemtanúi. Éli mesteri módon bánik szinte minden létez? fegyverrel: bámulatosan forgatja a kést, a kardot, a botot és a l?fegyvereket is. Nemigen akad, aki gyorsaságban és ügyességben felvehetné vele a versenyt, pedig tucatjával kerülnek ellenfelei, akik gyakran farkasok módjára, együttes er?vel támadnak rá.”



Washington hónapokon át készült ezekre a ruganyosságot és er?nlétet kívánó, nem ritkán brutális harci jelenetekre. A filmipar legnevesebb szakemberei készítették fel a színészt, akinek többségében kaszkad?r segítsége nélkül kellett megformálnia a feltartóztathatatlan harcos figuráját. Trénere Bruce Lee tanítványa, Dan Inosanto volt, aki – Washington szavaival – „totális kiképzésben” részesítette a színészt. Washington el?tt nem volt ismeretlen az a különböz? harcm?vészeteket ötvöz? technika, amelyet Inosanto alkalmazott, ugyanis a **Hurrikán** cím? filmben játszott szerepére készülve már elsajátította annak alapjait.
„Denzel egy macska ügyességével verekedett, és úgy forgatta a pengét – mondja Albert Hughes –, mintha csak a karjához tartozna.”
Éli kardja leginkább a szamurájokéhoz hasonlít, csak némileg rövidebb azoknál, hogy a vándor kényelmesen elrejthesse a hátizsákja alá és szükség esetén könnyedén el?ránthassa onnan. Olyan, mintha egy machetét és egy szamurájkardot kereszteztek volna.
Úton-útfélen támadások érik a férfit, és Éli ösztönösen, zsigerb?l reagál a válogatott attrocitásokra. „Látszik rajta, hogy nem élvezi a küzdelmet, és valószín?nek t?nik, hogy Élit sosem képezték ki a harcra – mondja Imada. – Az is valószín? azonban, hogy az elmúlt harminc év során Élinek meg kellett tanulnia szakszer?en forgatni a különböz? harci eszközöket, és jártasságot szerzett az önvédelemben. Úgy komponáltam meg tehát ezeket a harci jeleneteket, hogy Éli mozdulatai ne t?njenek megkoreografáltaknak.”

– Látni akarom, milyen a világ odakint.
– Nem. Nem akarod látni.

A film megrázó jelenettel indul: Éli az országúton lépked, a Holtak Országútján, ahogyan a film készít?i elnevezték a néhai autópályát. Az út mentén kifosztott, kiégett járm?vek hevernek, belsejükben réges-rég mozdulatlan emberi tetemekkel.
„A jöv?ben játszódó filmek elkészítése általában azzal kezd?dik – mondja David Valdes producer –, hogy az alkotók elképzelik, évtizedekkel utánuk hogyan is néz majd ki egy autó vagy egy turmixgép. Az **Éli könyve** esetében erre nem volt szükség. Ebben a történetben csak a legegyszer?bb mechanikájú szerkezetek m?ködnek. Tárgyak, amelyeket ma ósdinak, idejétmúltnak, elavultnak tekintünk.”
Futurisztikus, apokaliptikus hangulatú, merev és sivár, kavicsos tájon járunk: drámai környezet, akár egy westernfilm helyszíne. Szanaszét az összeomlott civilizáció halott relikviái. Növényeket vagy állatokat nemigen látni. „Felkértük Tommy Lee Edwards, Chris Weston és Rodolfo Dimaggio képregény-rajzolókat, hogy segítsenek

elkészíteni a helyszínek látványtervét – meséli Albert Hughes. – Velük együtt alkottuk meg a film vizuális forgatókönyvét, egy igen komoly és alapos storyboardot, amely nagyban segítette mind a színészek, mind pedig a kreatív stáb munkáját.”
Allen a szereposztásra és a forgatókönyvre, Albert pedig a látványtervezésre és a fényképezésre koncentrált, miközben folyamatosan konzultáltak egymással. A forgatás Új-Mexikó állam területén, legf?képpen Albuquerque-ban és környékén, valamint Cochiti Pueblóban zajlott. Egyes jeleneteket a White Sands National Monument nemzeti parkban és az állam déli részén található White Sands Ranch-on vettek fel. Ezeken a sivatagi tájakon egyedülállóan szép felvételek készültek a végtelen horizontról és a tágas égboltról, ám topográfiai el?nyei mellett a vidék kellemetlenségeket is tartogatott a filmkészít?k számára. „Az egyik pillanatban még hétágra sütött a nap és a legenyhébb légmozgást sem észleltünk – meséli Allen Hughes –, a következ?ben pedig elsötétült körülöttünk minden, és valahogy úgy éreztük magunkat, mint Dorothy, akit házastul felkapott a forgószél.”
Bár a zord táj tálcán kínálta a látványt, amelyet Hughes-ék elképzeltek, Jon Farhatnek, a vizuális effektek szakért?jének b?ven akadt tennivalója. „Még Új-Mexikó legterméketlenebb vidékein is mindenütt megtalálható a mexikói bársonyzsálya és az ördögszekér. Ezeket például el kellett tüntetni a felvételekr?l, mert Allen és Albert egyetlen növényt sem akartak látni a képeken. A film valamennyi küls? helyszínen felvett valamennyi kockáját korrigálni kellett.”
Vizuális effektusok segítségével gyorsították fel például a felh?k vonulását az égen. A felh?k a dizájn fontos elemét képezték, többnyire Éli haladási irányával ellentétesen mozogtak, ezzel is jelezve a vándor állhatatos el?retörését.
Némi kísérletezést követ?en a rendez?páros és Don Burgess operat?r úgy döntött, hogy a felvételeket a legújabb fejlesztés?, RED digitális kamerával készítik el. A RED kamera által rögzített anyag képmin?sége, színmélysége és felbontása vetekszik a celluloid alapú filmekével, ráadásul lehet?vé teszi a felvett anyag forgatás közbeni megtekintését, ami óriási segítség szerepl?knek és alkotóknak egyaránt. „A RED és a számítógépeink segítségével bármikor vászonra vihettük a felvett anyagot, és a látottak alapján azonnal korrigálhattuk a színeket vagy a textúrát” – meséli Burgess.
Gae Buckley látványtervez? egyes jelenetekhez díszleteket épített meg az Albuquerque Studios-nál, mert a látvány bizonyos elemeit green-screen technikával helyezték el a szabad ég alatt forgatott felvételeken. „Kerestünk egy városkát, amelyben találni nem használt telkeket. Egy ilyen telken szerettük volna felépíteni Carnegie-ék romos tanyáját” – mondja Buckley, aki a megfelel? színhelyt végül a mindössze ezer lelket számláló Carrizozóban lelte meg.
A történetben Carnegie egy olyan épületegyüttes-maradványban rendezi be bázisát, amely a katasztrófa után szerkezetét tekintve szinte épségben maradt – legalább is a többi épülethez képest. Buckley a carrizozói telken álló házak egymással szemközti oldalának „felöltöztetésével” hozta létre a romos utcaszakaszt. Itt található az Orpheum, melynek viszonylag épségben maradt téglafalai mögül irányítja közösségét Carnegie. Ez az a hely, ahol Éli és Carnegie el?ször mérik össze erejüket. A színház belsejében játszódó jeleneteket stúdióban vették fel.
Buckley egy másik szokatlan díszletet is épített: a lombját vesztett erd?ben játszódó jelenethez az Állami Erdészeti Szolgálathoz fordult segítségért. Meg is kapta egy, a közelmúltban pusztító erd?t?z következtében részben elüszkösödött erd? fáit, és ezekb?l készítette el a díszletet.
Ebben a halott erd?ben zajlik a film egyik els? jelenete.



A sokkolóan komor, zord táj a f?h?s küldetésének súlyát érzékelteti. Jelképezi, micsoda bels? meggy?z?dés, rendíthetetlen hit szükséges célja eléréséhez. Mert amit az úton lát, az a végállomás képének ellentéte. Éli tudja, hogy szenvednie kell, mert a világ haldoklik körülötte, és a gyógyuláshoz új er?ket kell felszabadítani. Szentül hisz benne, hogy az igazi gyógyulás után az ember egészségesebb lesz, mint azel?tt.

A SZEREPL?K

DENZEL WASHINGTON-t (Éli/producer) öt alkalommal jelölték Oscar-díjra, ebb?l kétszer el is nyerte a legjobb színésznek járó szobrocskát: el?ször 1989-ben **Az 54. hadtest** (Glory) cím? filmben, másodszor pedig a 2001-es **Kiképzés**ben (Training Day) nyújtott alakításáért. Legközelebb Tony Scott legújabb filmjében, az „Unstoppable” cím? akció-thrillerben láthatjuk.
További f?bb nagyjátékfilmjei: **Hajsza a föld alatt** (The Taking of Pelham One, Two, Three), **Kiálts a szabadságért!** (Cry Freedom), **III. Richard**, „The Great Debaters”, **Amerikai gengszter** (American Gangster), **A bels? ember** (Inside Man), **Déj? Vu**, **A t?zben edzett férfi** (Man on Fire), **A mandzsúriai jelölt** (The Manchurian Candidate), **Kiképzés** (Training Day), **Id?zavarban** (Out of Time), **Antwone Fisher története** (Antwone Fisher), **Végszükség** (John Q), **Emlékezz a titánokra!** (Remember the Titans), **Hurrikán** (The Hurricane), **A csontember** (The Bone Collector), **Letaszítva** (Fallen) **A játék ördöge** (He Got Game), **Szükségállapot** (The Siege), **Bátrak igazsága** (Courage Under Fire) **Kinek a papné** (The Preacher's Wife), **Az utolsó esély** (Crimson Tide), **A tökéletes gyilkos** (Virtuosity), **Kék ördög** (Devil in a Blue Dress), **Malcolm X**, **Katonatörténet** (A Soldier's Story), **Hatalom** (Power), **Kiálts a szabadságért!** (Cry Freedom), **A hazáért és a királyn?ért** (For Queen and Country), **Rátarti Quinn, a karibi rend?rf?nök** (The Mighty Quinn), **Zsaruszív** (Heart Condition), **Mo' Better Blues**, **Visszakézb?l** (Ricochet), **Mississippi Masala**, **Sok h?hó semmiért** (Much Ado About Nothing), **Philadelphia – Az érinthetetlen** (Philadelphia), **A Pelikán ügyirat** (The Pelican Brief).

GARY OLDMAN (Carnegie) alakította Gordon rend?rfelügyel?t 2008 legnézettebb filmjében, a **Batman – A sötét lovag**ban (The Dark Knight), valamint a széria el?z?, **Batman – Kezd?dik!** (Batman Begins) cím? darabjában. ? volt Sirius Black professzor a **Harry Potter és a F?nix Rendje** (Harry Potter and the Order of the Phoenix), a **Harry Potter és az azkabani fogoly** (Harry Potter and the Prisoner of Azkaban), valamint a **Harry Potter és a T?z Serlege** (Harry Potter and the Goblet of Fire) cím? filmekben. Legutóbb Jim Carrey oldalán láthattuk Charles

Dickens **Karácsonyi ének**e (A Christmas Carol) Robert Zemeckis féle filmváltozatában.
Oldman színpadi színészként kezdte pályáját 1979-ben. 1985 és 1989 között a londoni Royal Court Theatre társulatának tagja volt. 1985-ben a londoni színikritikusok ?t ítélték az év legjobb színészének. További f?bb nagyjátékfilmjei: **Sid és Nancy** (Sid & Nancy), **Hegyezd a füled!** (Prick Up Your Ears), „Track 29”, **Gyilkos törvény** (Criminal Law), **A téboly börtöne** (Chattahoochee), **Rosencrantz és Guildenstern halott** (Rosencrantz & Guildenstern Are Dead), **A pokol konyhája** (State of Grace), **Henry és June** (Henry & June), **JFK – A nyitott dosszié** (JFK), **Drakula** (Dracula), **Tiszta románc** (True Romance), **Rómeó vérzik** (Romeo is Bleeding), **Leon, a profi** (The Professional), **Az ötödik elem** (The Fifth Element), **Halhatatlan kedves** (Immortal Beloved), **Az ?rület fészke** (Murder in the First), **A skarlát bet?** (The Scarlet Letter), **A graffiti királya** (Basquiat), **Az elnök különgépe** (Air Force One), **Elveszve az ?rben** (Lost in Space), **Hannibál** (Hannibal), **A manipulátor** (The Contender).
1995-ben forgatta els? rendez?i munkáját, az **Éhkoppon** (Nil by Mouth) cím? filmet.

MILA KUNIS (Solara) legutóbb Mike Judge „Extract” cím? vígjátékában szerepelt Jason Bateman és Ben Affleck partnereként. 2008-ban Judd Apatow **Lepattintva** (Forgetting Sarah Marshall) cím? filmjében Rachelt alakította, a **Max Payne – Egyszemélyes háború** (Max Payne) cím? akció-thrillerben pedig Mark Wahlberg oldalán láthattuk. A „Date Night” cím? vígjátékban Ray Liotta, Mark Ruffalo, Tina Fey és Steve Carell; Darren Aronofsky „Black Swan” cím? filmjében pedig Natalie Portman partnere lesz.
Az Oroszországban született színészn? tévéreklámokban való szerepléseivel hívta fel magára a figyelmet, így került a Fox Network két legsikeresebb m?sorába, a „That 70’s Show”-ba és a „Family Guy”-ba.

RAY STEVENSON-t (Redridge) a nagyközönség leginkább az HBO és a BBC közös, **Róma** (Rome) cím? sorozatának Titus Pullójaként ismeri. A figura megformálásával Stevenson akkora sikert aratott, hogy azóta folyamatosan kapja a filmszerepeket. Legutóbb a **Rémségek cirkusza** (Cirque de Freak: The Vampire’s Assistant) cím? filmben játszott, 2008-ban pedig f?szerepet alakított **A megtorló – Háborús övezet** (Punisher: War Zone) cím? akciófilmben. Legközelebb Jonathan Hensleigh „The Irishman” cím? filmjének címszerepében Christopher Walken, Vincent D’Onofrio és Val Kilmer oldalán láthatjuk, és szerepel majd Adam McKay „The Other Guys” cím? vígjátékában, illetve a „Thor” cím? filmben is. Korábbi nagyjátékfilmjei: **A repülés elmélete** (Theory of Flight), **Artúr király** (King Arthur), **A hely?rség** (Outpost), „The Return of the Native”, „Some Kind of Life”.

JENNIFER BEALS (Claudia) f?bb nagyjátékfilmjei: „Joueuse”, **Roger Dodger**, **Flashdance**, **Kék ördög** (Devil in a Blue Dress), **Mrs. Parker és az ördögi kör** (Mrs. Parker and the Vicious Circle), **Jóban-rosszban** (The Annivesary Party), **Grudge – Az átok 2.** (The Grudge 2), „My Name is Sarah”, „Runaway Jim”, **Kapd el a kölyköt!** (Catch That Kid), **A diszkó végnapjai** (The Last Days of Disco), **A levesben** (In the Soup), **Négy szoba** (Four Rooms), **A vámpír csókja** (Vampire’s Kiss), **Doctor M**., **Kedves naplóm!** (Caro Diario), „The Madonna and the Dragon”.

FRANCES DE LA TOUR (Martha) f?bb nagyjátékfilmjei: **Osztályon felül** (The History Boys), „Rising Damp”, **Harry Potter és a T?z Serlege** (Harry Potter and the Goblet of Fire), **Diótör?** (Nutcracker: The Untold Story). Legközelebb Tim Burton **Aliz Csodaországban**-adaptációjában (Alice in Wonderland) láthatjuk Johnny Depp és Anne Hathaway oldalán.



MICHAEL GAMBON (George) f?bb nagyjátékfilmjei: **Harry Potter és a Félvér Herceg** (Harry Potter and the Half-Blood Prince), **Harry Potter és az azkabani fogoly** (Harry Potter and the Prisoner of Azkaban), **Harry Potter és a T?z Serlege** (Harry Potter and the Goblet of Fire), **Harry Potter és a F?nix Rendje** (Harry Potter and the Order of the Phoenix), **Utolsó látogatás** (Brideshead Revisited), **Az álomn?** (The Good Night), **Az ügynökség** (The Good Shepherd), **Ómen** (The Omen), **Édes vízi élet** (The Life Aquatic), **Sky kapitány és a holnap világa** (Sky Captain and the World of Tomorrow), **Sylvia**, **Fegyvertársak** (Open Range), **A bennfentes** (The Insider), **Az Álmosvölgy legendája** (Sleepy Hollow), **Az utolsó ?sz** (The Last September), **Pogánytánc** (Dancing at Lughnasa), **A játékos** (The Gambler), **A galamb szárnyai** (The Wings of the Dove), **A szakács, a tolvaj, a feleség és a szeret?je** (The Cook, The Thief, His Wife & Her Lover).

AZ ALKOTÓK

A HUGHES TESTVÉREK (rendez?páros), Allen és Albert ikrek, akik húszévesen debütáltak **Veszélyes elemek** (Menace II Society) cím? filmjükkel. Az 1993-as Cannes-i Filmfesztiválon bemutatott m?vel Hughes-ék nemzetközi elismerést szereztek maguknak. A mindössze hárommillió dollárból forgatott film harmincmilliós bevételt és számos díjat hozott a fiatal alkotópáros számára. A detroiti születés? ikrek már kiskamaszként is készítettek filmeket, akkor még VHS-re. Középiskolásként forgatott els? rövidfilmjükkel (How to Be a Burglar) felhívták magukra a figyelmet, és következ?, „Uncensored Videos” cím? rövidfilmjüket már levetítette a helyi tévécsatorna. Albert beiratkozott a LACC Filmf?iskolára, majd további két rövidfilmet készítettek „Menace” és „The Drive By” címmel.
A **Veszélyes elemek**et követ? nagyjátékfilmjük, a **Halott pénz** (Dead Presidents) az 1995-ös New York-i Filmfesztiválon került bemutatásra. A történet egy fiatal férfir?l szólt, akinek élete alaposan összekuszálódik, miután hazatér Vietnamból. A film szerepl?i Larenz Tate, Chris Tucker, Bokeem Woodbine, Seymour Cassel, Martin Sheen, Keith David és N’Bushe Wright voltak. A Hughes testvérek következ? munkája az 1999-es Sundance Filmfesztiválon bemutatott egészestés dokumentumfilm, az „American Pimp”.
2001-ben rendezték meg a Hasfelmetsz? Jackr?l szóló, **A pokolból** (From Hell) cím? filmet, melynek Johnny Depp és Heather Graham volt a f?szerepl?je.
Allen és Albert Hughes két zenei CD-t is megjelentettek, *Veszélyes elemek*, valamint *Halott pénz* címmel. Mindkett? platinalemez lett.

JOEL SILVER (producer) a mindenkori hollywoodi filmgyártás egyik legtermékenyebb és legsikeresebb producere,

akinek filmográfiájában több mint ötven film szerepel, köztük olyan kultikussá vált alkotásokkal, mint a **Mátrix**-trilógia, a négyrészes **Halálos fegyver** (Lethal Weapon), a **Die Hard**ok vagy az **Alien**ek. Az általa producerként levezényelt filmek világszerte összesen több mint 10 milliárd dollár bevételt hoztak.
Silver saját alapítású cége a Dark Castle Entertainment, melynek égisze alatt olyan filmek készültek, mint például **Az árva** (Orphan), a **Spíler** (Rock'N'Rolla), a **Ház a Kísértet-hegyen** (House on Haunted Hill), **13 kísértet** (Thir13en Ghosts), **Szellemhajó** (Ghost Ship), **Gothika**, **Viasztestek** (House of Wax), **A tíz csapás** (The Reaping).
Silver 1999-es produkciója, a négy Oscar-díjjal jutalmazott **Mátrix** világszerte 456 millió dolláros bevételt hozott, többet, mint addig bármelyik másik, a Warner Bros. Pictures égisze alatt valaha készült film. Második része, a **Mátrix – Újratöltve** (The Matrix Reloaded) még ennél is többet, 739 milliót hozott. Ezt követte a trilógia harmadik darabja, a **Mátrix – Forradalmak** (The Matrix Revolutions), amely ugyan nem rekordösszeget, de tekintélyes 203 milliót aratott. Silver volt a producere **Enter the Matrix** cím? videójátéknak és az **Animátrix** cím? kisfilmgy?jteménynek is.
További nagyjátékfilmjei közül a legjelent?sebbek: **V, mint vérbosszú** (V for Vendetta), **Kiss Kiss, Bang Bang**, **Öld meg Rómeót!** (Romeo Must Die), **Sebhelyek** (Exit Wounds), **Kardhal** (Swordfish), **Kommandó** (Commando), **Spiclik, sipirc!** (Jumpin' Jack Flash), **Az utolsó cserkész** (The Last Boy Scout), **Pusztító** (Demolition Man), **Richie Rich – Rosszcsont beforr** (Richie Rich), **T?zparancs** (Executive Decision), **Összeesküvés-elmélet** (Conspiracy Theory), **A másik én** (The Brave One), **Totál turbó** (Speed Racer).

DENZEL WASHINGTON (producer) – lásd a szerepl?k filmográfiái között.

BRODERICK JOHNSON (producer) és **ANDREW A. KOSOVE** (producer) a Warner Bros-hoz tartozó Alcon Entertainment alapítója és vezet?je. A cégnél eddig készített nagyjátékfilmjeik: **Kutyám, Skip** (My Dog Skip), **Hé, haver, hol a kocsim?** (Dude, Where's My Car?), **Álmatlanság** (Insomnia), **Pata-csata** (Racing Stripes), **Négyen egy gatyában** (The Sisterhood of the Traveling Pants), **Négyen egy gatyában 2.** (The Sisterhood of the Traveling Pants 2), **16 utca** (16 Blocks), **P.S. I Love You**, „The Blind Side".

DAVID VALDES (producer) f?bb nagyjátékfilmjei: **Jesse James meggyilkolása, a tettes a gyáva Robert Ford** (The Assassination of Jesse James by the Coward Robert Ford), **Babylon A.D.**, **Halálsoron** (The Green Mile), **Fegyvertársak** (Open Range), **Az id?gép** (The Time Machine), **Légörvény** (Turbulence), **Tökéletes világ** (A Perfect World), **Henrietta csillaga** (The Stars Fell on Henrietta), **A zöldfül?** (The Rookie), **Apja fia** (Like Father, Like Son), **Rózsaszín Cadillac** (Pink Cadillac), **Holtbiztos tipp** (The Dead Pool), **Nincs bocsánat** (Unforgiven), **Célkeresztben** (In the Line of Fire), **Bird – Charlie Parker élete** (Bird), **Az elefántvadász** (White Hunter, Black Heart), **A fájdalom kövei** (Gardens of Stone).

STEVE RICHARDS (executive producer) f?bb nagyjátékfilmjei: **Az árva** (Orphan), a **Spíler** (Rock'N'Rolla), a **Ház a Kísértet-hegyen** (House on Haunted Hill), **13 kísértet** (Thir13en Ghosts), **Szellemhajó** (Ghost Ship), **Gothika**, **Viasztestek** (House of Wax), **A tíz csapás** (The Reaping), **Kiss Kiss, Bang Bang**, **Mátrix – Újratöltve** (The Matrix Reloaded).

SUSAN DOWNEY (executive producer) f?bb nagyjátékfilmjei: **Az árva** (Orphan), a **Spíler** (Rock'N'Rolla), a **Ház a Kísértet-hegyen** (House on Haunted Hill), **13 kísértet** (Thir13en Ghosts), **Kardhal** (Swordfish), **Szellemhajó** (Ghost Ship), **Gothika**, **Viasztestek** (House of Wax), **Kiss Kiss, Bang Bang**, Guy Ritchie: **Sherlock Holmes**, **A másik én** (The Brave One), **Ludacris**, **Mortal Kombat**, **Mortal Kombat 2. – A második menet** (Mortal Kombat: Annihilation).

ERIK OLSEN (executive producer) f?bb nagyjátékfilmjei: **Gothika**, **Kardhal** (Swordfish), **Bölcs?d lesz a koporsód** (Cradle 2 the Grave), **Viasztestek** (House of Wax), **A tíz csapás** (The Reaping), **Az árva** (Orphan).

DON BURGESS (operat?r) f?bb nagyjátékfilmjei: **Bolondok aranya** (Fool's Gold), **B?báj** (Enchanted), **Forrest Gump**, **Polár Expressz** (The Polar Express), **Számkivetett** (Cast Away), **Temetetlen múlt** (What Lies Beneath) **Kapcsolat** (Contact), **Mesék a kriptából** (Tales from the Crypt), **Pókember** (Spider-Man), **Terminátor 3. – A gépek lázadása** (Terminator 3: Rise of the Machines), **Kutyahideg** (Eight Below), **A szuper exn?m** (My Super Ex-Girlfriend), **Hirtelen 30** (13 Going on 30), **Kelekótya karácsony** (Christmas with the Kranks), **Felejtsd el Párizst!** (Forget Paris).



CINDY MOLLO (vágó) f?bb nagyjátékfilmjei és televíziós munkái: **New York, I Love You**, **Gyilkos utcák** (Homicide: Life on the Streets), **Oz**, „Panic”, **A test?r** (The Sentinel).

GAE BUCKLEY (látványtervez?) a **Nem kellesz eléggé** cím? filmben harmadik alkalommal dolgozott együtt Ken Kwapis rendez?vel a **Nászfrász** (License to Wed) és a **Négyen egy gatyában** (The Sisterhood of the Traveling Pants) után.
Korábbi látványtervez?i munkái: **Fegyvertársak** (Open Range), **The Death and Life of Bobby Z**. Korábbi m?vészeti vezet?ként jegyzett munkái: **Mi kell a n?nek?** (What Women Want), **Sakáltanya** (Coyote Ugly), **Álnokok és elnökök** (My Fellow Americans), **Fejjel a falnak** (Tin Cup), **B?völet** (The Craft), **Kis gézengúzok** (Little Rascals), **Angie**, **Tisztességtelen ajánlat** (Indecent Proposal).

ATTICUS ROSS (zeneszerz?) harmadik alkalommal dolgozik együtt a Hughes testvérekkel. ? komponálta az ikerpár USA Networkön futó, „Touching Evil” cím? sorozatának, valamint a **New York, I Love You** Hughes-ék által rendezett epizódjának zenéjét. Perry Farrell mellett társszerz?je volt a „Twilight” cím? film dalbetéteinek. Közrem?ködött a Nine Inch Nails *With Teeth*, *Year Zero*, *The Slip*, *Ghosts* cím? albumainak elkészítésében, dolgozott továbbá Peter Gabriellel, Saul Williamsszel, Zach de la Rocha-sal és a Jane’s Addiction-nel is.

A háttéranyagokat a



biztosította.



Ajánló